СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК ... 140. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЛИПНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 25, 1986 No. 140. VOL. XCIII.

...ирено Уряд УНР

Філядельфія (УІБ). — На основі попередніх переговорів Президент УНРеспубліки Микола Лівицький затвердив внесення Уряду УНР з 19-го липня ц.р. іменувати проф. д-ра Володимира Жилу з Тексас університету керівником ресорту культури й науки Уряду УНР.

Проф. В. Жила

Новий міністер має за собою довгий шлях наукової й культурно-видавничої праці, він широко-відомий на міжнародному форумі й як дійсний член багатьох наукових українських і неукраїнських установ і серед українського суспільства.

З уваги на надходження 1000-річчя Хрищення України іменування проф. Жили має окреме значення.

В Емлінгтоні відзначать 1000-ліття Хрищення

Піттсбург. — Деканати Піттсбурга і Клівленду Української Православної Церкви в ЗСА влаштовують в неділю, 17-го серпня ц.р. велике святкування 1000-ліття Хрищення України.

Свято ,яке започатковує вечірня в суботу, 16-го серпня ц.р., має головну програму в неділю, 17-го серпня, яка відбудеться на оселі „Всіх святих" в Емлінгтоні Па.

В неділю, після Архиєрейської Служби Божої буде похід духовенства і вірних до ріки, а там посвячення води на згадку про похід киян в 988 році до Дніпра. Відтак роздаватиметься посвячена вода усім учасникам а дальше буде святочна програма.

Комітет 1000-ліття Хрищення України запрошує всіх українців стейтів Пенсильванії і Огайо на це величаве свято.

Професіоналісти допомагають АОЛПУ

Нюарк, Н.Дж. — Організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) і Український Крайовий Дослідний Центр та інформативна Мережа (АНЧЕЙН) висловлюють признання і подяку організаціям молодих професіоналістів за їхнє зрозуміння справи і за моральну і матеріяльну допомогу.

Як відомо, молоді Професіоналісти Українського Інституту Америки, Вашінгтонська Група і Професіоналісти Підприємці Ню Йорку і Ню Джерзі влаштовують прогульку кораблем в суботу, 26-го липня навколо Мангеттену.

Вступ на корабель „Ендрю Флечер" о годині 6:30 вечора при пристані число 17. Корабель відпливає о 7-ій годині. Квитки ще можна набути, телефонуючи до Марії Демчук на число: (201) 373-9729 або 581-5000.

В програмі прогульки, яка буде тривати до півночі, будуть мистецькі виступи, музика, танці, перекуска, напитки і ліцитація. Чистий дохід з імпрези призначений на кошти поборювання знеславлювання українців, проти чого борються організації АОЛПУ і АНЧЕЙН.

Організатори сподіються біля 400 гостей на прогульці.

СИРІЯ ГОТОВА ДО ВІЙНИ

Ню Йорк. — Газета „Ню Йорк Таймс" надрукувала статтю свого кореспондента Леслі Ґелба про те, що багато чинників міністерства оборони Ізраїля та ізраїльських старшин вважають, що Сирія тепер готова до війни. На думку багатьох ізраїльтян, з якими розмовляв Л. Ґелб, Сирія має намір відвоювати Голянські висоти.

В інтерв'ю з Ґелбом ізраїльтяни висловлювали цілковиту впевненість в тому, що їх збройні сили мають високу боєздатність. Але, говорили вони американському репортерові, сирійський президент Гафез Ассад думає інакше про нашу армію і він може спробувати перемогти у „блискавичній війні". За словами ізраїльтян, сирійці можуть почати атаку, випустивши на Ізраїль ракети кляси „земля земля". Советський Союз забезпечив Сирію ракетними системами СС-21, які мають далекість полету 78 миль і точність попадання в радіюсі 100 ярдів. Проти ізраїльських літаків сирійці можуть застосувати ракети САМ-5.

„Наша мета — стримування. Ми не сумніваємося в успіхах, але ми не хотіли б, щоб цей успіх був зв'язаний з великими жертвами, особливо серед цивільного населення", — сказав Ґелбові речник міністерства оборони Ізраїля.

У своїй статті Ґелб відзначає, що в Ізраїлі є також військові теоретики, які вважають напад Сирії малоймовірним до того часу, поки між арабами не настане мир і згода.

У дискусії над правами до власности вказують на Великий голод

Джерзі Сиїі, Н.Дж. — У виданні Лібертаріянської партії п.н. „Біг Еппел Лібертаріян" поміщено серйозну дискусію на тему прав на власність землі кожної людини.

У дискусії, в якій розглядається права людини до особистих дібр, відповідаючи одному з тих, які обширно забирали голос в цій справі Джонатан Карріел посянює, що права власности приватних дібр не мусять бути завжди дуже великі і навіть коли людина має лише сорочку на плечах, якщо вона його, він має право її уважати своєю власністю.

І тут автор подає як приклад найбільшого злочину відбирання приватної власности у селян в Етіопії та українських селян за часів Сталіна, що було причиною мільйонів смертей у 1930-их роках. Він уважає жалюгідним це, що ніхто науково не прослідив цього геноциду, причиною якого були масові виселення селян, що в дальшому відношенні рівнялося масовому виморудванні.

Автор питається де є книжки, які доказували б винищення Сталіном українських селян, число яких Солженіцин оцінює на 15 мільйонів у ранніх 1930-их роках.

В Ню Йорку відзначили Тиждень Поневолених Націй

Ню Йорк (П.Б.). — У неділю, 13-го липня ц.р., тут відбулися урочистості і церемонія відзначення 28-го з черги Тижня Поневолених Націй, що його спонзорував Діловий комітет з представників 33 національностей.

Зібравшись в колони на площі Плаза і 59 вул. о 9-ій год. ранку, маніфестанти у кількості понад 1,200 осіб з прапорами і транспарантами рушили до собору св. Патрика, де відбулася при великій кількості людей Служба Божа в інтенції поневолених націй. По закінченні церковної відправи, ставши в колони, маніфестанти рушили у поході до Центрального Парку до 72-ої вулиці, спеціяльної дільниці для масових маніфестацій. По дорозі демонстранти скандували „Комунізм геть від Афганістану, Нікараґуа!"

Зібрання відкрив голова Комітету Поневолених Націй Абдулла Квая. Молитву і відозву до всіх промовив з доручення Блаженнішого Владики Мстислава о. Максим Гончар, а американський гимн відспівала Фелісія Мандра.

По черзі виступали з промовами почесні голови комітету: д-р Іван Дочефф та Горст Уліх, конгресмен Маріо Біаджі, представник від губернатора Ню Йорку Джан Нікос та інші.

Центральною темою виступів промовців були заклики до Уряду ЗСА та вільного світу про боротьбу з комуністичною агресією в Афганістані, Нікараґуа та в усьому світі. Були великі плякати в інших національних групах, в яких писалося про жертви українського народу у боротьбі з Москвою.

Як і в попередні роки, старання про участь українців у цій маніфестації поробили активісти з організації Союз Земель Соборної України — Селянська Партія, інж. Зиновій Туркало та Дмитро Ярмоленко.

І. Ратушинську перевели в Київську в'язницю

Київ. — Відому правозахисницю і поетку Ірину Ратушинську, яка відбуває семирічний термін ув'язнення, перевезли з мордовського табору в Київську слідчу в'язницю КҐБ.

Забираючи І. Ратушинську з мордовського табору, їй сказали, що везуть „на звільнення". Вона роздала подругам всі свої речі і попрощалася з ними.

Однак у Київській слідчій тюрмі адміністрація почала робити на Ратушинську тиск і намовляти її, щоб вона „покаялася" і осудила свої „антисовєтські вчинки".

Минулого тижня їй дали двогодинне побачення з матір'ю, щоб вона вплинула на Ірину в бажаному для КҐБ напрямку і переконала її покаятися. Однак досі Ірина не піддавалася на умовляння тюремної адміністрації. Їй погрожують новим терміном ув'язнення.

Відбулося весілля в королівській родині

Лондон. — В присутності 1,800 вибраних гостей, серед яких були представники королівських родин з Европи, і на очах біля 300 мільйонів глядачів на вулицях і на телевізії, другий з черги син королеви Єлисавети II Ендрю і молода дівчина не шляхетського роду, Сара Фергунсон, зложили собі присягу вірности у святочній церковній церемонії, що відбулася в середу, 23-го липня ц.р., тут у катедрі Вестмінстер.

З днем вінчання принц Ендрю одержав від королеви титул князя Йорку, 14-го з черги, а його молода дружина стала княгинею. Новий князь стоїть четвертий в черзі до королівського трону.

Хоча населення Англії, яке незвичайно цікавиться та шанує королівську родину, мало в загальному деякі застереження до рудоволосої дівчини із розділеної розводом батьків родини, вінчання її із принцом Ендрю, викликало загальне захоплення, тимбільше що відбулося з усіми церемоніями і дуже урочисто. Ціла церемонія була точно продумана і відбулася без найменших перешкод, а населення Лондону майже в цілості брало в ній в якийсь спосіб участь. ЗСА репрезентувала дружина Президента Ненсі Реґен.

Молода пара після закінчення весілля відлетіла гелікоптером на королівську яхту, що повезе їх на „медові дні" на Азорські острови.

У СВІТІ

ШВАЙЦАРСЬКИЙ АДВОКАТ Моріц Лоєнберґер заявив, що між ним і правниками, які представляють інтереси колишнього президента Філіппін Фердінанда Маркоса, досягнуто домовлености про повернення активів, які зберігаються на рахунках Ф. Маркоса у швайцарських банках, теперішньому урядові Філіппін. Мова покищо йде про суму 213 мільйонів долярів, але, за словами М. Лоєнберґера, це лише початок довгого процесу. Філіппінський уряд уважає, що на рахунках Маркоса у Швайцарії знаходиться біля півтора більйона долярів. В березні цього року Швайцарія заморозила всі активи колишнього президента Філіппін але потім це розпорядження зилишилося в силі лише для банків Цюріха, Женеви, Берну і Фрібургу.

КИТАЙСЬКИЙ УРЯД висловив Москві протест з приводу порушень повітряного кордону Китаю. Згідно з заявою китайського міністра закордонних справ, за останній час совєтські літаки не менше 30 разів робили розвідчі полети над територією Китаю. Японські джерела повідомляють, що на початку червня китайський уряд підняв справу про совєтські порушення в розмові з головою польського сойму Романом Маліновскім, який перебував тоді у Пекіні. Вважають, що совєтські літаки-розвідники базуються на території Північної Кореї.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ Нікараґуа повідомило, що транспортний гелікоптер совєтського виробництва впав у ріку Ріо Ґранде де Матаґальпа. Вісім військовослужбовців і 14 цивільних осіб, які були на покладі гелікоптера, згинули. В звідомленні сказано, що катастрофа сталася в результаті технічних несправностей, що виникли після того, як гелікоптер піднявся в повітря з летовища Ля Круз. Газети повідомляють, що гелікоптер вивозив місцевих жителів, які потерпіли від повені.

СИРІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Гафез Ассад найближчим часом вилетить в Москву, щоб підписати угоду про купівлю совєтської бойової техніки на суму понад два біл. дол. Ця зброя буде включати 60 винищувачів типу МІҐ-29, зенітні ракети, а також 12 пускових пристроїв для нових ракет „земля — земля" середньої дальности.

З КІЛ, БЛИЗЬКИХ ДО Палестинської Визвольної Організації (ПВО), стало відомо, що її керівники намагаються заручитися згодою урядів Іраку і Судану на перенесення в ці країни її йорданських представництв, закритих з розпорядження короля Гуссейна. Таке рішення було прийнято на конференції бойового ядра ПВО Фатах, що відбулася в Тунісі. Ні Ірак, ні Судан покищо не відповіли згодою.

МИНУЛО БІЛЯ П'ЯТИ МІСЯЦІВ з дня вбивства прем'єр-міністра Швеції Ольофа Пальме, але й досі поліція не може назвати ім'я вбивці чи підозрілого. Представники стокгольмської поліції заявили однак, що продовжують збирання доказів і через кілька тижнів можливо будуть конкретні результати. Комісар поліції Лейф Гальберґ заявив в інтерв'ю, що якби репортери і політики не стояли над слідчими і не слідили за кожним їх кроком, то розслідування йшло б значно скорше. Л. Гальберґ повідомив, що 145 співробітників поліції продовжують розслідування і кожний день двічі збираються на наради.

В ПАНАМСЬКІЙ СТОЛИЦІ закінчився конкурс „Міс світу". В фіналі змагання на найкращу дівчину світу взяли участь представниці З'єднаних Стейтів Америки, Польщі, Фінляндії, Венесуелі і Колюмбії. Корона „Міс світу" в цьому році присуджена венесуелці Бербарі Палясіос Тейді. Цьогорічна „Міс Америка" Крісті Фічнер зайняла друге місце.

В ПЕКІНІ ПОЧАЛАСЯ сьома рунда переговорів між Індією і Китаєм в справі урегулювання прикордонних суперечок. Сторони намагаються визначити державну приналежність території площею 34,700 квадратних миль.

ШУЛЦ БОРОНИТЬ ПОЛІТИКУ РЕҐЕНА

Вашінгтон. — Державний секретар Джордж Шулц стояв на протязі чотирьох годин в середу, 23-го липня ц.р., під обстрілом гострих слів членів сенатської Комісії закордонних зв'язків.

На порядку нарад стояла проблема санкцій у відношенні до уряду Південної Африки у зв'язку із промовою президента Роналда Реґена, яку він виголосив попереднього дня і в якій беззаперечно заявив бажання не встрявати у конфлікт, який там існує. Члени комісії, особливо демократичний сенатор Джозеф Байден, гострими словами критикували промову Президента, а рівночасно з тим Дж. Шулца за їхнє підтримування політики уряду Преторії. У висліді Шулц в конфронтації з комісією заявив, що ЗСА може прилучитися до своїх европейських союзників із скоршими економічними санкціями в Південній Африці, якщо її уряд не змінить своєї політики відносно чорного населення та не відкриє переговорів з представниками цього населення.

Рівночасно у Південній Африці уряд прийняв промову Р. Реґена з великим вдоволенням, підкреслюючи слова Президента, що інтервенція чужих чинників чи їхні погрози можуть тільки погіршити ситуацію і відносини поміж чорним і білим населенням

В заяві, яку зложив міністер закордонних справ Преторії Рольоф Бота після промови Реґена, він привітав це, що Реґен засудив дію терористичних чорних членів Африканського національного конгресу, найбільш скрайнього елементу, який атакує з теренів Люсаки і Замбії, вживаючи зброю з СССР.

Зате представники чорного населення Південної Африки і політики, які є проти апартеїду, скритикували промову Реґена, стверджуючи, що вона знищила останню стеблину довір'я, яке вони мали до ЗСА. Вони тільки надіються, що Конґрес і населення ЗСА натаврує виступ Президента і покаже, що він не говорив в імені цілої країни, а лише своєму.

Г. Д. Ґеншер зустрівся з М. Ґорбачовим

Москва. — Міністер закордонних справ Західньої Німеччини Ганс Дітріх Ґеншер, який перебуває тут з офіційною візитою, зустрівся з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим. Розмова тривала понад три години тобто довше, ніж спочатку плянувалося. Вважають, що візита Г. Ґеншера означає кінець напруженого періоду у відносинах між двома країнами, що почався після того, як у Західній Німеччині були розміщені американські ракети „Першінґ-2" в грудні 1983 року.

З повідомлення ТАСС можна зробити висновок, що Москва готова до нормалізації відносин із Західньою Німеччиною, яка є одним з найбільших торговельних партнерів Совєтського Союзу і служить для СССР важливим джерелом найновішої технології і промислових товарів.

Совєтське пресове агентство ТАСС повідомляє, що Ґорбачов і Ґеншер погодилися, що необхідно дотримуватися існуючих угод між великими державами, особливо договору САЛТ II і договору з 1972 року про обмеження систем протиракетної оборони. Відомо, що 27-го травня президент Роналд Реґен оголосив про рішення ЗСА не дотримуватися надалі укладеного в 1979 році, але не ратифікованого Сенатом ЗСА договору САЛТ II. Це рішення викликало різку критику багатьох союзників ЗСА.

На пресовій конференції Ґеншер заявив, що обговорював з Ґорбачовим також „гуманітарні справи", тобто проблеми прав людини, але відмовився повідомити про подробиці розмови.

Наскільки можна зрозуміти, під час розмови совєтський лідер не висував обвинувачень проти „реваншизму" і „мілітаризму", з якими совєтська преса протягом останніх двох років нападала на Західню Німеччину. Крім того, совєтська пропаганда обвинувачувала Бонн, що він дотримується політики американської Адміністрації. Керівник совєтської делегації на переговорах у Женеві в справі роззброєння Віктор Карпов протягом місяця двічі побував у Західній Німеччині і закликав уряд Гельмута Коля дотримуватися більшої незалежности від Вашінґтону. Під час зустрічі з Ґеншером совєтський лідер не заторкнув і цю тему. Замість того Ґорбачов признав, що Західня Німеччина має право „зберігати льояльність щодо своїх військово-політичних союзників".

Ґеншер зустрівся також з міністром закордонних справ СССР Едуардом Шеварднадзе.

В АМЕРИЦІ

СТОЛИЦЯ СТЕЙТУ НЮ ЙОРК Олбані відзначує різними святкуваннями 300-річчя того міста. В неділю, 20-го липня ц.р., відбувся похід вулицями, а у справжній день 300-річчя у вівторок, вполудне, 22-го липня, відбулася церемонія біля капітолю, в якій губернатор Маріо Квомо та його урядники виступили у строях з часів колоніяльного періоду.

ЯК ВИКАЗАЛОСЯ ПІСЛЯ проголошення нагород „Еммі" за денні програми у телевізії, відомі під назвою „совп опера" що вібулося минулого тижня, зайшла дуже прикра помилка. Підприємство, що займається рахуванням голосів повідомило, що через помилку проголошено найкращою акторкою не цю, яка дістала найбільше голосів. Така помилка трапилася вперше в історії цих конкурсів і викликала велике огірчення серед акторів, тих, які справді виграли і тих, яких проголошено першунами помилково.

В КАЛІФОРНІЇ СУДЯТЬ тепер п'ятьох режисерів фільмів, які були відповідальні за смерть актора Вік Морров та двох дітей в часі фільмування у 1982 році. Цих троє акторів летіли гелікоптером, який впав зістрілений через помилку у акції фільму.

ПРЕЗИДЕНТ АВТОМОБІЛЬНОЇ корпорації Крайслер Лі Аякокка сказав, що вдячний за довір'я комітетові „Лі Аякокку — на президента!", але додав при цьому: „Я — не кандидат і я не бачу причини міняти свою думку". Лі Аякокка сказав, що йому вже тепер доводиться відсилати назад сотні чеків, які приходять на його ім'я. „Я казав, що не маю наміру висувати свою кандидатуру на президента і повторюю це знову", — сказав Л. Аякокка. Голова комітету „Лі Аякокку — на президента!" Ричард Фіцпатрик висловив думку, що Аякокка все таки змінить своє рішення.

Відбулись збори Шкільної Ради

Учасники зборів.

Рочестер, Н. Й. (Л. Данчук). — В суботу і неділю, 28-го і 29-го червня відбулися Загальні збори Шкільної Ради і представників опікунчих установ шкіл українознавства тут у ст. Фішер коледжі, в присутності 52 делегатів.

В суботу, в год. 11-ій голова Шкільної Ради д-р Євген Федоренко, привітавши присутніх, відкрив збори і попросив однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять довголітніх членів Управи Шкільної Ради, які відійшли у вічність: мгр Кость Мельник і директор школи в Асторії, Наталія Хоманчук, а також вшанувати жертви чорнобильської катастрофи. Відтак він попросив отця Ф. Коваленка провести молитву. Президію Загальних зборів обрано в такому складі: д-р Роман Дражньовський, голова, д-р Степан Воляник, заступник, мгр Оля Кекіш і мгр Ліна А. Данчук, секретарі.

Порядок нарад був прийнятий одноголосно, вибрано комісії: Мандатну, Номінаційну, Резолюційну, затверджено протокол з попередніх Загальних зборів, а представники організацій склали привіти: мгр Іван Кобаса від УККА, мгр Богдан Ясінський від Т-ва Бібліотекарів, мгр Атанас Кобрин від Українсько-Американських Ветеранів, інж. О. Пришляк від Патріярхального Товариства. Привіт від почесного члена Шкільної Ради, д-ра Едварда Жарського, передав д-р Є. Федоренко. Д-ра Богдана Романенчука, одного з пер-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ніксон у Москві

У лютому місяці 1972 року тодішній президент Ричард Ніксон відвідав — на запрошення Мао Зедонґа і Чу Енлая Пекін і та його восьмиденна візита закінчилася проголошенням спільної так званої Шанхайської деклярації про „нормалізацію відносин" між суходільним комуністичним Китаєм і Америкою. Щоби заспокоїти острах Москви, що та подорож до Пекіну мала протисовєтський характер (хоч насправді так було) Ніксон, як перший американський Президент відвідав у травні того самого року Москву і там підписав перший американсько-совєтський договір про обмеження зброї. Це ніби був початок детанту. Від того часу Ричард Ніксон зберіг дуже добрі зв'язки однаково з керівними чинниками в Пекіні, як і в Москві. В минулому тижні появилася в часописах коротка вістка, що Ричард Ніксон прибув „приватно" до Москви.

Трудно повірити, що Ніксон вибрав собі Москву на „приватну" візиту акуратно тепер в часі драматичних дипломатичних маневрів довкола проблеми другої вершинної конференції президента Реґена і Міхаїла Ґорбачова. З Білого Дому заявлено, що перед відлетом Ніксона до Москви він мав довшу телефонічну розмову з президентом Реґеном. Давніше вже були в газетах вістки, що президент Реґен не раз запитував Ніксона про його думку в різних справах та що особливо інформувався в нього і нараджувався перед своєю першою зустріччю з Ґорбачовим. Ми читали, що на останні совєтські пропозиції на Женевській конференції роззброєння Реґен подав свої контрпропозиції. Логіка диктує здогад, що Ричард Ніксон, якому тільки запеклі демократи-ліберали не можуть забути Вотерґейтської афери, але насправді втішається опінією одного з найвидатніших американських державних мужів, полетів до Москви, як найбільш для кремлівських вождів авторитетний посередник. Не виключене, що він завіз Ґорбачову якісь нові американські пропозиції, які проламали б лід американсько-совєтських відносин і промостили шлях до нової конференції на вершинах. Державний секретар Джордж Шулц не втішається в очах кремлівських володарів таким авторитетом і симпатіями, як Ричард Ніксон, Шулц є членом Уряду, а Ніксон дійсно приватною особою. І хоч насправді подорож Ніксона до Пекіну започаткувала була творення осі Вашінґтон-Пекін-Токіо, проте Ніксон, як і Реґен признають, що ЗСА і СССР „лежать на тій самій плянеті" і що Америка не хоче третьої світової війни так само, як не хоче її Москва. Роналд Реґен виразно заявив давно, що Америка не змагає до збройної переваги над СССР. Але збереження балянсу тих збройних сил в часі, коли обі суперпотуги поруч із їхніми союзниками накопичили фантастичні збройні арсенали — дуже трудне, тим паче, що Захід і СССР загрузли в атмосфері глибокого взаємного недовір'я. І хоча Ґорбачов заявив був, що Совєтський Союз не розпічне нової війни й перший не покористується атомовою зброєю, проте ні один член Політбюра не відпекався явно і славно мрії про „угроблення" вільного світу.

У цій грізній і несамовито заплутаній ситуації — і такими ніби побічними фронтами-проблемами, як міжнародний тероризм і експансія комунізму в Центральній Америці (Нікараґуа), в цій ситуації потрібні такі посередники як Ричард Ніксон, який іде з „приватною" місією до Москви, там певно розмовлятиме з кремлівськими володарями та після повороту до Америки звітуватиме Реґенові про хід і вислід цієї своєї „приватної подорожі".

Д-Р КАРЛ БЕЛЛ, президент головної організації чорних лікарів, звернув увагу лікарів-негрів на те, щоб вони з правила перевірювали своїх пацієнтів чи вони не мають нахилу до злочинних вчинків. Це тому, що число злочинів серед чорного населення дуже зростає.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ вперше від 50 років оскаржила суддю Геррі Клейборна з Ляс Веґас, який сидить в тюрмі за фальшування податків і мимо того дістає свою урядову платню у висоті 78,000 дол. річно.

ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН ЗСА зріс в другому чвертьріччі 1986 року лише на 1,1 відсотка і це вказує, що довголітнє захитання економічної стабільности впливає погано на її теперішній розвиток.

О.П.

ЧУТКАМ ЛЮДИ ВІРЯТЬ БІЛЬШЕ

Нема нині часопису чи журналу, який не писав би про українське місто Чорнобиль і катастрофу, що сталася там на енергетичній станції. Багато пишуть з цього приводу і совєтські газети, говорить про це совєтська телевізія, радіо. Однак це переважно статті про героїзм „простих совєтських людей", які борються „зі стихією", не жаліючи свого життя. Як пише в газеті „Лос Анджелес Таймс" московський історик Рой Медведєв, совєтська інформація про чорнобиль і далі залишається однобічною: у пресі тема героїзму переважає над темою відповідальности. Тому з цих звідомлень совєтські читачі не можуть зачерпнути достатньої кількости інформацій, щоб мати уяву про всю повноту трагедії, що сталася і яка все ще загрожує населенню України, Білорусі.

Недавно московська газета „Правда" надрукувала огляд листів своїх читачів. Ось що пише читач з Чернігова (його прізвища газета чомусь не подає): „Мені прикро за нашу місцеву пресу... У нас в місті багато евакованих. Можливо хтось особисто від себе допоміг їм. Але про це можна почути від знайомого чи сусіда, а в наших газетах і з повідомлень місцевого радіо нічого не дізнаєшся..." А читач Н. Ґлєбов з білоруського міста Гомель скаржиться, що єдиним джерелом інформацій є розмови на автобусних зупинках.

Читачі мають рацію. Однак не лише з місцевих газет і радіо, але й з повідомлень самої „Правди", як і всіх інших совєтських газет, „нічого не дізнаєшся". Бо про що могли дізнатися читачі з совєтських газет, які лише на третій день після нуклеарної катастрофи в Чорнобилі подали коротенькі звідомлення про те, що „на Чорнобильській нуклеарній електростанції продовжується ліквідація наслідків аварії, що сталася". Лише 6-го травня совєтські газети почали друкувати довші статті. Тоді ж, через десять днів після катастрофи, в пресовому центрі міністерства закордонних справ СССР виступив заступник голови Ради міністрів СССР Борис Щербина, який розповів про те, що сталося в ту ніч з 25-го на 26-те квітня у Прип'яті.

„Місцеве", київське радіо й телевізія лише 8-го травня повідомили про небезпеку радіяції в Києві і радили не їсти зеленої ярини, не виходити на вулицю, замикати вікна.

Така „поспішність" і „щедрість на інформації" совєтської преси, радіо і телевізії примусили людей вдаватися до західніх радіопересилань. Саме з „Голосу Америки", „Радіо Свободи", „Вільної Европи", не зважаючи на заглушування, вони дізнавалися про катастрофу і смертельну загрозу для життя, яку спричинив вибух нуклеарного реактора.

Навіть ті повідомлення, які появилися в совєтських засобах масової інформації, були несподіванкою для багатьох. Населення Совєтського Союзу уже привикло, що про різні нещастя, вибухи, летунські катастрофи совєтські газети, радіо, телевізія не повідомляють, хіба що в катастрофі потерпіли чужинецькі громадяни. Напевно так було б і на цей раз, якби не шум, що його підняли уряди Скандінавських країн у зв'язку з підвищеною радіяцією. Тому тепер Москва мовчати не могла, але і сказати усю правду не наважилася. Однак ці скупі відомости, що їх населення Совєтського Союзу почерпнуло з „місцевої" преси, привели лише до паніки і численних чуток, які передавалися з уст в уста. В Києві, як і в багатьох інших містах, люди радили один одному пити горілку, вино, бо, мовляв, алькоголь є добрим середником проти радіяції.

Туристи, які побували в Україні, розповідають, що від багатьох осіб чули там дивовижну історію про автобус, який віз дітей з Чорнобиля на лікування в Закарпаття і в горах „полетів" у провалля. Усі загинули, лише шофер залишився живим. Діти дістали велику дозу радіяції і вилікувати їх уже було неможливо. Кожний, хто розповідав цю історію, запевняв, що катастрофа була „запляновала", бо шофер врятувався. Ця чутка швидко поширилася в Україні і навіть продісталася за кордон.

Подібних чуток, які в ці трагічні дні ширилися в Україні, можна було почути багато. Цікаво, що саме чуткам, почутим, як пише читач „Правди", „на автобусних зупинках", люди вірять більше, ніж офіційним звідомленням. І в цьому винна совєтська преса, яка з усього привикла робити таємницю.

Уже три місяці минуло з часу катастрофи, але й досі населення Совєтського Союзу про неї знає небагато. І хоч власті намагаються запевнити, що все уже в порядку, що „аварія" ліквідована, це ще більше насторожує і наносить непоправну шкоду, бо не всі здають собі справу про наслідки радіяції і не знають, як застосуватися проти неї.

На вулицях Києва знову торгують овочами, морозивом, пиріжками, в крамницях продають свіжу рибу, виловлену в місцевих водоймах. Люди купаються у Дніпрі. Але ніхто не знає, наскільки Київ та його околиці заражені радіяцією. А така легковажність може мати трагічні наслідки. Та про це „місцева" преса мовчить. З цього приводу англійська газета „Дейлі Мейл" писала: „Ми розуміємо страх совєтського уряду перед масовою панікою населення. Але ми не можемо

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Михайло Рубінець

Українська мова в Бразилії

Сумно ствердити, що останніми роками українська мова поміж українським поселенням у Бразилії, головно по містах, практично перестала існувати. Майже в усіх культурно-освітніх українських установах, не то що в їхніх приміщеннях, а і на засіданнях управ, сходинах і загальних зборах, вже не говориться по-українськи. Ще тільки в українських церквах, католицьких східнього обряду і православних, відправляються Служби Божі і Панахиди по-українськи.

Але завдяки призначенню на Єпископа і тепер на епарха, Преосвященного Владики Єфрема Кривого, почалася, так сказати би, „українізація" вірних-парафіян Української Католицької Церкви східнього обряду в Бразилії. Треба зазначити що „чудо" українізації у місті Прудентополі і її околицях сталося, завдяки невтомному о. Василеві Цимбалістові, якого призначено до Прудентополя три роки тому, а тепер за його заслуги, його залишено на парохії на дальших три роки. Сама парафія святого Йосафата з осідком в Прудентополі має під свої, зарядом 42 церкви. До приходу о. Василя Цимбалістого, ЧСВВ, українство в Прудентополі і околицях, практично було завмерло. Тепер українство в цій зоні може бути зразком для українців на інших континентах світу.

Попередні парохи чи священики, не то що не почувалися українцями і не вели українізації, бож усі українські священики, не зважаючи на це що вже роджені в Бразилії, як і Владика Єфрем, говорять перфектно по українськи, знають докладно історію України і почуваються настільки сильними, щоб „воювати" зі своїми вірними, вже байдужими до своїх рідних земель.

Отже, так як Владика Єфрем, так о. Василь Цимбалістий, відновивши почуття українства в своїх вірних, є свідомі, що головне то є збудити українську національну свідомість у поселенцях, чи то ще приїжджих з України, чи вже роджених в Бразилії. І цього року вони почали ще більшу акцію в напрямі українського національного освідомлення своїх парафіян, використуючи для цього літні вакації в січні.

Преосвящений Владика Єфрем зорганізував у приміщенні Релігійно-Культурного Центру „Полтава", при українській католицькій катедрі, курс історії України, від дня 20-го до 25-го січня включно. На виклади запрошено проф. Оксану Борушенко, яка має докторат славістики. Вона ще маленькою прибула з батьками до Бразилії, говорить чудово по-українськи і є великим і досконалим знавцем історії України.

У Прудентополі Парафіяльна Суботня Школа „Покрови Божої Матері" зорганізувала Курси Українознавства від 7-го 31-го січня, включно, вечорами, від понеділка до п'ятниці, від 20-ої до 22-ої години. Українську граматику навчав о. Василь Цимбалістий. Читати і писати початкуючих учила директорка Школи, Надя Музика і п-на Тереса Стареправо, обі катехитки. Спів і музику викладали Теодозія Мазур і Ганя Дзьоба, а також обі катехитки. Християнську і українську філософію вчив о. Василь Зінько. На виклади історії України, які тривали від 20-го до 26-го січня, включно, був запрошений представник екзильного уряду Української Народної Республіки, д-р економії Михайло Рубінець.

На курси історії України в Куритибі учащало 85 учеників, майже всі дорослі, а в Прудентополі навчалось 165 учеників, від підростків до університетського віку. Оба курси увінчалися повним успіхом.

Андрій Бук

ПРО ЗАМОЖНИХ ЦЬОГО СВІТУ

Не так давно, тяжко було знайти багатія-мільйонера в ЗСА. Лише одиниці, головно з нафтової індустрії і копалень золота багатіли. Одначе вже в 1966 році американські економісти подали, що в ЗСА було коло 90,000 мільйонерів і мультимільйонерів. Від 1948 року число їх зросло семикратно, — значить кожний мільйонер — 1948 року (тоді їх було біля 13,000) вродив сімох нових. У 1966 році, на кожних 600 родин в ЗСА, одна була мільйонером і всі вони разом мали майна понад 250 більйонів долярів, з яких коло 170 більйонів тримали в уділах американські корпорації. Цікаво, що чим хто з них був багатший, тим більше свого майна він держав тоді в уділах американської індустрії, бо розраховував на зиск з тих інвестицій, з якого платив в той час 25 відсотків податку. Статистика в той час виказувала, що 70 відс. свого майна вони держали в уділах американської економії, 10 відс. у стейтових, міських й інших бондах (які виключені з податку), 0,7 відс. у нерухомостях, 4.5 відс. на ощадностях і чекових контах, 4 відс. у державних бондах; значить до 80 відс. свого майна держали в уділах і бондах американської індустрії.

Правда, господарка уділами-бондами не така проста, а при тому рисковна і вимагала знання економіста експерта, на якого вони могли собі позволити — оплачувати його індивідуально чи спільно. Годиться звертати увагу на рубрику всього 7 відс. нерухомости, бо ми звикли вкладати більшість наших грошей у нерухомостях (чи рухомостях), але в той час воно не оплачувалося через високі податки і інший риск, що обнижували вартість нерухомости до 50 відс. 20 років тому 7 мільйонів американських родин були уділовцями американських корпорацій, з чого найбільший відсоток становили 40 до 50-літні — 25 відс., найменший 20-літні, бо 6 відс. за професіями: непрацюючі жінки-вдови — 34 відс., робітники — 4 відс.; за стейтами на перших місцях: Коннектикат, Вермонт, Ню Йорк, Массачуссетс, Каліфорнія.

Сьогодні, за останніх 20 років стан заможних-мільйонерів ЗСА сильно збільшився, головно останніми роками. Сучасні економісти і експерти твердять, що на кінець цього року буде поверх один мільйон мільйонерів у ЗСА, так, що на кожних 100 родин припаде один мільйонер. Загально, публічна опінія про багатіїв є така що вони втікають від праці, хотять жити в достатках, нічим не журитися. На ділі так не є. Останні статистики виказують, що більшість сучасних мільйонерів дійшла до багатства протягом довшого часу (30 років) тяжкою працею — 6 днів тижнево. Тому сучасні багатії обережно видатковують гріш. Майже всі американські мільйонери є білої раси і доробилися майна біля 60 року життя, (всього 10 відс. перед 40-им роком життя). Вони становлять менше ніж один відсоток населення країни, але посідають одну третю народного приватного майна, 60 відсотків корпораційних уділів, 30 відс. приходів із відсотків, і 9 відс. нерухомостей країни. Біля 15 відс. мільйонерів не скінчило 12 кляс народньої школи, але 63 відс. ходили до коледжів (найменше один рік) — так, що едукація не завжди допомагає у творенні заможности. Лікарська професія має найбільше доходу в ЗСА, але двічі більше підприємців як лікарів на 60-му році життя стають мільйонерами. Так, що не професіоналісти (лікарі, адвокати, професори, урядовці-службовці), але підприємці-бизнесмени мали кращі можливості стати мільйонерами.

До речі, 85 відс. американських мільйонерів ведуть своє власне підприємство, або є спільником корпорації і 80 відс. походить зі середньозаможних родин, або робітничої кляси. Більшість з них, бо аж 95 відс. має від 1 до 10 мільйонів майна. „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" (популярний політично-економічний журнал) подає, що сучасні мільйонери держать свій маєток, як слідує: 36 відс. в уділах корпорацій, 24 відс. в нерухомостях, 20 відс. в особистих рухомостях, 11 відс. у бондах і всього 9 відс. готівкою. Найбільше мільйонерів мешкає у таких стейтах: Фльорида (18.6 відс.), Каліфорнія (13.5 відсотка), Арізона (13.4 відс.). Найменше: Мейн (6 відс.), Міссісіпі (5.6 відс.), Алабама (5.4 відс).

З-поміж нашої еміграції не багато є багатіїв; переважно вони виводяться із підприємців і деяких професіоналів. Який буде дальший ріст мільйонерів залежить від американської економіки, яка є водночас світовою. Сьогодні вона менше більше стабільна, хоча від 1981 року в легкій рецесії. Продукція коливається, ціни стабільні, безробіття меншає, інфляція низька, відсоткова стопа низька, а біржа, яка протягом останніх п'ятьох місяців рекордово зросла, останньо захита-

(Закінчення на стор. 3)

Дядьо (Л.Ч.)

Внукові на спомин

Тепер шоста година ранку, 5-го липня 1986 року і ти збираєшся їхати на свій перший новацький табір. Я бачу твоє веселе личко і чую щебетливий голос як ти з радістю зустрічаєш перші промені сходячого сонця, цього важливого для тебе дня. Я дивлюся крізь вікно на ряди чудових квітів, які весною садила бабця, а ти їй допомагав і тішився, що робиш „велику роботу". У моїй уяві пересуваються давні, гарні образи-спомини.

Рівно сорок років тому твоя бабця, тоді ще молоденька юначка, починала своє пластування серед скелистих альпійських гір Фоpальбергу.

Твій дядьо почав пластування над берегами озера Цель-ам-Зее, серед зелених зальцбурзьких Альп. Не знали ще тоді бабця і дядьо, що їхні пластові стежки зійдуться назавжди.

Двадцять п'ять років тому твій тато, а потім тета, починали своє новацьке таборування на пластовій оселі в Іст Четемі, з якою у кожного пластуна і пластунки є пов'язаних багато споминів і переживань. Ще сьогодні відживають у моїй уяві чудові картини таборування та величаві відзначування пластових річниць

(Закінчення на стор. 3)

Іван Солончак

ЛОСКОТАННЯ МАЛОРОСІВ

I.

Одним із головніших завдань української політичної еміграції повинно бути слідкування за розвитком ідеологічних крутійств всяких російських неділимців по обох сторонах кордонів СССР та доводити до відома про ті крутійства масового еміграційного читача (якщо такий існує) і, на жаль, з об'єктивних причин, менше широкого читача на українських землях. При тому, як аксіому треба прийняти, що в російсько-українських відносинах головну і вирішальну ролю виконують і надалі будуть виконувати „неділимці", а російські ліберальні інтеліґенти, які прихильно ставитимуться до суверенницьких українських стремлінь, будуть меншістю. І хоч вони заслуговуватимуть на нашу велику пошану, то, одначе, їх діяльність, а радше постава, не буде практично мати ніякого значення в вирішуванні російсько-українських справ. Коли ж станеться інакше — а всі ми, думаю, є за тим — то будемо мати виняткову нагоду скласти собі сердечні ґратуляції.

Одним із цікавіших джерел неділимських роздумів і калькуляції є еміграційний журнал: „Русское Возрождение", що в підтитулі представляється, як „незалежний православний національний орган". Це є журнал, який гуртує явних російських націоналістів - монархістів. Тут в кожному номері український читач може знайти для себе щось цікавого і повчального.

У числі 7-8 цього журнала за 1979 рік, я з великим зацікавленням прочитав статтю Анатолія Міхайловського п.з. „О нашей 'русскости' ". Як і повинно бути в такому виданні, автор згаданої статті не проявляє зусиль до ювелірно різьблених розрізнень поняття „руський" і „російський", коли, наприклад, каже, що А. Амальрик „передбачає загибель ненависної йому Росії, розпад на самостійні національні республіки" і то „в вісімдесятих роках XX сторіччя: 1100 років після утворення „Русского государства"...

Автор статті повторяє за одним російським еміграційним істориком, що протилежно до Західньої Европи, де спершу була держава одної нації, „російська держава постала відразу як багатонародна, і в ній не було пануючої нації". Але, — як говорить він словами іншого автора, — „без духового подвигу Святого Володимира конґльомерат слов'янських, скандинавських, фінських, тюркських та інших етнічних елементів так і залишився б конґльомератом та не знати чи видержав би тисячолітній іспит на кріпкість і єдність..."

Міхайловський твердить, що від XУ сторіччя до половини XУІІ сторіччя культура „Південнозахідної і Західної Русі" і культура Московської Русі пішли іншими шляхами і в половині XУІІ сторіччя різниці між ними були дуже глибокі, але почуття загальноруської єдности та спільність православної віри не дозволили розглядати обі культури, як незалежні від себе. „Південно-західну Русь" від національної загибелі спасли в XУІІ сторіччі православний монах і козацька шабля (в поєднанні з московськими полками), а в XУІІІ сторіччі приєдналась до них нова сила — армія імператорської Росії. „Дві культури, російська і українська, стали сприйматися в Києві і в Москві як гілки однієї і тої самої загальноруської культури". Як бачимо, запанувала тоді повна ідилія та благодать, а культура розцвіла як степ весною, і все це сталося завдяки імперським полкам.

Але послухаймо уважно, як то воно розвинулося пізніше в уяві А. Міхайловського: Національна, релігійна і соціяльна боротьба широких мас руського селянства, як наслідок люблинської та берестейської унії „вилилась — як гарно каже автор — в боротьбу Москви з Річпосполитою за 'Украину Малороссийскую', яка й завершилась в 1654 р. возз'єднанням обох частин Православної Русі. Після того, возз'єднання, зовсім натурально, стало питання про злиття обох галузей загальноруської культури. Практично питання зводилось до того, як із галузей руської культури належить повністю прийняти, а яку повністю відкинути". Вчуймося тільки в драматичну ситуацію тодішнього міністра культури, як довго він, бідачисько, мусів сушити свою голову, щоб тільки вчинити добрий вибір, або дати цареві добру раду.

Далі автор переказує погляд князя М.С.Трубецкого, професора Віденського університету, який навчав, що питання про злиття обох галузей „загальноруської культури" повинна була вирішити державна влада, то є цар. І цар вирішив, він станув по стороні українців. Московська влада за царя Олексія Михайловича зробила тільки перші, але найбільш відповідальні, кроки в тому напрямку, виправляючи богослужбові книги згідно „з західноруською" редакцією і проводячи реформи, які очолив патріярх Никон. В тому ділі начебто було проведено повну уніфікацію, при чому великоруське було замінене на українське. На інших відтинках культури і життя „уніфікації" до часів Петра І не було проведено: на Україні царила „західноруська", з великою домішкою польських впливів, форма руської культури, а в Великоросії мішанина московської культури з „західноруською".

Петро І, поставивши собі за ціль європеїзувати російську культуру, дійшов до висновку, що до того найбільш придатна „західноруська" вітка руської культури, яка вже присвоїла собі певні елементи західньоевропейської культури в її польській варіяції. І цар Петро І з великою наполегливістю взявся викорінювати великоруську форму руської культури, зробивши єдиною формою загальноруської культури — українську культуру.

Князь проф. М. Трубецкой, на прикладі літературної творчости петровських і післяпетровських часів доводив (на думку Міхайловського — цілком правильно), що стара великоруська московська культура за царя Петра І вмерла. „Російська, а точніше загальноруська, культура стала органічним і безпосереднім проводженням не московської, але київської (Феофан Прокопович, Стефан Яворський) — української культури". Князь Трубецкой доводить, що на переломі XУІІ і XУІІІ сторіч доконалася „українізація великоруської духовної культури". Єдина руська культура післяпетровського періоду була західньоруською — українською за своїм походженням, натомість руська державність була за своїм походженням великоруською і тому то — як каже А. Міхайловський, — „центр культури повинен був переміститися з України до Великоросії. Ця культура сталася ані специфічно великоруською, ані специфічно українською, але загальноруською".

Закінчення буде.

Відбулись...

(Закінчення зі стор. 1)

ших основоположників Шкільної Ради, привітав д-р Р. Дражньовський.

Після привітів д-р Є. Федоренко, уступаючий голова, подав вичерпний звіт про багатогранну працю Шкільної Ради у минулій каденції (1983-86) в ділянках: програмовій, виховно-навчальній, видавничій, журнал „Рідна школа", сторінка „Мова про мову", лектури, підручники, турботи про фонди, про підвищення кваліфікацій молодих учителів, педагогічні курси на Союзівці тощо.

Після звіту голови уступаючі члени Управи подали свої звіти: скарбник — мгр А. Кобрин, секретар мгр Л. А. Данчук, член Управи Христина Ференцевич, голова комісії правильників — інж. О. Пришляк. Письмові звіти були прочитані від заступників голови: інж. Зенона Онуфрика, Степанії Квасовської і Олени Прийми.

Після запитів, дискусії і виміни думок одноголосно уділено абсолюторію уступаючій Управі. На внесок Номінаційної комісії (голова мгр Б. Ясінський) переобрано Управу Шкільної Ради на трирічну каденцію (1986-89), в такому складі: д-р Євген Федоренко одноголосно переобраний на голову Шкільної Ради, заступники: С. Квасовська, проф. Віра Боднарук, д-р Ігор Гурин; скарбник — мгр А. Кобрин; секретар — Л. А. Данчук; члени: інж. О. Пришляк, мгр О. Кекіш, Х. Ференцевич, М. Кіцюк; Контрольну комісію очолив д-р Р. Дражньовський, а Товариський суд д-р С. Воляник.

Від Централі Опікунів д-р С. Воляник подав адміністраційні напрямні для директорів й опікунчих установ, які в майбутньому постараються усталити плян праці на підсилення розвитку шкільництва, особливо необхідно зайнятися збіркою рідношкільних фондів.

Д-р Є. Федоренко подякував за довір'я та закликав до ще тіснішії співпраці та подав пляни і напрямні українського шкільництва на наступні три роки. Особливо звернув увагу, щоб всі школи вживали однакові свідоцтва та оцінки, які є затверджені Управою Шкільної Ради, також підкреслено потребу поширення в українській громаді журналу „Рідна школа", як допоміжний матеріял до шкільної програми.

Вечором в суботу в год. 7:30 відбулася вечеря-бенкет, після чого були прочитані резолюції, опрацьовані Резолюційною комісією.

Директор школи Баффало Надія Пікас і педагогічний дорадник Ніля Стецьків висвітлили вдало приготовлену відеопрограму з історії України, що є дуже корисним матеріялом для шкіл українознавства.

В неділю, 29-го червня, від год. 9-ої ранку до 12-ої дня відбувся панель на теми: „Шкільництво в майбутньому" — Х. Ференцевич, мгр М. Дупляк; „Школи та опікунчі установи" — д-р С. Воляник і директор В. Іванчук; „Шкільна Рада, директори, педагогічні дорадники та їх взаємовідносини" — д-р Є. Федоренко, мгр Л.А.Данчук.

У запитах, дискусії і живій виміні думок взяли участь: д-р Р.Романенчук, мгр П. Маляр, д-р І. Куйдич, мгр І. Кобаса, Н. Стецьків, Н. Пікас, В. Янів, мгр А. Кобрин, інж. О. Пришляк, д-р І. Гурин. Вони висловлювали свої побажання, щоб частіше відбувати спільні панелі, наради, з'їзди директорів та педагогічних дорадників, відбувати регіональні вчительські конференції та дбати про вишколення молодих вчителів.

На закінчення д-р Є.Федоренко ще раз подякував за успішні наради, побажав щасливих вакацій та успішного приготування до наступного шкільного року.

Новообрана Управа.

12-літній А. Бойко — один з найбільш талановитих

А Бойко отримує нагороду „Золотого орла".

Є в Америці Академія, яка роздає щорічно „оскари" за досягнення в кінематографії. Існує в Америці ще інша академія, Академія досягнень з осідком у Каліфорнії, яка теж з великими церемоніями роздає щорічно не „оскари", а „Нагороди золотого орла" для найздібніших молодих людей Америки, кандидатів на „великість". Як попав між тих найталановитіших із числа 400 на цілу Америку 17-18 річних першунів, переважно ґрадуантів середніх шкіл, наш 12 річний Андрійко Бойко?

Кандидатів до участи у тому симпозіюмі Академії досягнень номінують різні наукові інституції. Андрійка спонзорував Джанс Гопкінс університет за його успіх у вступних університетських іспитах (SAT). Той університет дає кожного року нагоду дітям нижче 13 років, які перейшли селекцію на низах, взяти участь у цих іспитах. Нормально переходять цей іспит, як відомо, учні середніх шкіл перед вступом до високих шкіл. Андрійко вийшов чемпіоном того іспиту дітей нижче 13 років, осягнувши на 26.000 кандидатів з цілої Америки найвищий вислід з математики і словництва. (780 у математичних науках і 730 у словництві). Це відкрило йому вже нині дорогу в університит, а Джонс Гопкінс університет спонзорував його участь у триденній зустрічі „ґіґантів досягнень", де бере сучасть 400 найбільш талановитих абітурієнтів середніх шкіл. (Його особистим спонзором був Мічелл Д. Капор, президент Корпорації для розвитку „Лотус" у Кембриджі, Масс). В цій триденевій зустрічі-церемонії взяло участь 50 давніших „великих" у досягненнях із 400 молодими кандидатами на „великість".

Зустріч відбулась цього року в Марріот готелі при Пенсильванія авеню у Вашінґтоні в днях 26-28-го червня ц.р. Програма включала стрічі і діялоги між „молодими" і „старими", такими, як д-р М. Бравн, лавреат Нобеля у медицині; Фріман Дейсон, авторитет у ділянці теоретичної фізики; Вернон Волтерс, амбасадор до ООН; колишній президент Форд; Ерма Бомбек, Клер Бут Люс та інші чемпіони досягнень у різних ділянках. Президент академії заявив, що академія видала на це вишукування талантів і їх зустріч у Вашінґтоні біля 1.5 міл. дол., бо учасники мали заплачену не тільки подорож літаком з різних місць ЗСА до столиці, але теж триденне перебування з харчуванням у люксусовому ґотелі, навіть заплатили їм за смокінг на формальні виступи. Словом усе з „помпою" більшою, як на „оскарах".

Під кінець зустрічі академія відзначує декілька „старших" і 15 молодих адептів, які мають шансу на „досконалість". Відбувається це на балю (треба пам'ятати, що молоді учасники — це переважно 17-18 літні хлопці і дівчата). Цього року між 15 найбільш талановитих із уже вибраних 400 відзначених „Нагородою золотого орла", був 12-річний Андрійко Бойко. Про його успіхи була згадка у „Вашінґтон Пост" з 5-го і 30-го червня ц.р.

Андрійко є сином Христини, з дому Бараболяк, яка за студентських літ працювала на Союзівці, і Дениса Бойка з „Голосу Америки". Хоч Андрій міг би вже нині записатись на університет, батьки вважають, що краще для дитини, коли його студії проходитимуть більш нормально. Його прийнято до вивінованої спеціяльно для студій в математиці і стислих науках середньої школи у Аннандейлі біля Вашінґтону. Андрійко має братчика Олеся і сестричку Ліду.

Коли я спитав його про враження з тої пригоди, він виявив велике захоплення імпрезою, в якій брав участь, але мав одне „але": „Коли б я не жив біля Вашінґтону, я був би переїхався даром літаком, а так утратив нагоду". Андрійко летів літаком тому 10 років, коли його батьки переносились з Чикаґо до столиці, але він тої їзди не пам'ятає.

На марґінесі тиснеться думка: в Америці шукають талантів і їх вирощують, інвестуючи у молодь, бо це капітал на майбутнє. Ми інвестуємо у будівлі і то що раз, то більше, замість підшукувати між нашими дітьми таланти та стипендіями для них вирощувати наших науковців і мистців. Не є то наша єдина зброя, щоб прискорити визволення нашого народу?

Н.Н.

80-річчя о. крилошанина В. Грабця

Свої 80-ті уродини в дні 13-го липня о. крилошанин Володимир Грабець відзначував не лиш із родиною свого брата інж. Романа в Пармі, Огайо, але і в товаристві більшого числа знайомих. Перед полуднем тої неділі ювілят відправив у катедрі св. Йосафата з парохом о. шамбеляном Михайлом Ревтюком, дияконом Михайлом Бліщом і піддияконом Андрієм Гановським з Риму Св. Літургію в подяку Господеві, в часі якої о. парох свою проповідь присвятив 47-річній праці о. крилошанина як священика.

На полуденок до готелю Гарлі прибули знайомі і названі вище духовники з Владикою Робертом, який раніше служив Архиєрейську Літургію на літньому таборі СУМА в Гантінгтоні, щоб спільно вшанувати ювілята. Уродинне прийняття почав інж. Роман Грабець, а о. парох Ревтюк поблагословив приготовані страви. Потім інж. Іван Фур розповів біографію ювілята, а війт українського Клівленду — голова Українських Злучених Організацій мгр Василь Ліщинецький привітав його від громади. Пісні з минулої доби, в яких домінував сильний голос о. крилошанина, нагадували празничні гостини у галицьких приходствах.

Цю дружню зустріч українців старшого покоління, проведену інж. Грабцем за давніми звичаями закінчили відповідні слова Владики Роберта і зворушеного, але як завжди радісного ювілята.

Життєвий шлях майбутнього адвоката, а потім священика зачався 13-го липня 1906 року в селі Вороблик Королівський, Ри̇манівського деканату в повіті Коросно на Засянні, тобто на пограниччі з польським народом. Він є одним з п'яти дітей о. Івана (помер 10.04. 1932 року в Висоцьку Вижнім у повіті Турка на Бойківщині) і Юстини, доньки о. Віктора Саламона (померла 28. 07. 1932 року). Після матури в 1926 році у Перемишлі студіював право у Львові і з дипломом маґістра в 1931 році переїхав до Обертина біля Городенки на обов'язкову для адвокатів практику в суді і в канцелярії д-ра Іллі Киб'юка.

Молодий адвокат однак не знайшов вдоволення у правничій професії, бо перемогло в ньому покликання до священичого сану у безженному стані і замилування до церковного співу. За окремою згодою Митрополита Андрея Шептицького в 1934 році вступив до Духовної академії у Львові і після трьох років ректор о. Йосиф Сліпий відрядив його до Риму. Там у папськім Атенеум для поширення віри закінчив богословію дипломом ліценціята і 2-го квітня 1939 року єпископ Діонізій Ніяраді рукоположив його на священика, разом з 12 іншими дияконами, між якими були майбутні єпископи Гавриїл Букатко й Іван Прашко. Лишився в Римі продовжувати науку в Інституті східніх студій і по двох роках отримав другий ліценціят, тобто освіту закінчив трьома маґістерськими дипломами з різних дисциплін.

У воєнних роках 1942-43 о. В. Грабець побував на рідних землях як перекладач в італійській армії, перейшовши з нею аж до Дніпропетровщини. Вертаючи до Італії, в липні 1943 року мав змогу відвідати Митрополита Андрея і родину в Галичині. Був це єдиний побут у Львові і в родини у сані священика.

В Римі о. В. Грабець почав підготовляти докторську дисертацію на тему унійних заходів у 1644-46 роках, і по війні вписався ще до Лятеранського Атенеум на студії канонічного права. Через хворобу почати̇х

О. крилошанин В. Грабець

праць не докінчив, і в серпні 1946 року був призначений на душпастирювання у ЗСА. Парафія у Клівленді була першою у його духовній праці. Протягом наступних 38 років чергувалося ще вісім призначень у стейтах Огайо, Північна Дакота, Пенсильванія, Ню Джерзі і Мериленд. Найдовше, 12 років, був парохом у Палмертоні, а опісля 8 років в Алентавні. Через фізичні недомагання 30 червня 1984 року відійшов на емеритуру. Там же у вересні 1979 року парафіяни відзначили 40-річчя священства свого пароха. Патріярх Йосиф грамотою з Риму 3-го квітня 1982 року іменував о. В. Грабця Почесним крилошанином у признанні за „ревність для справи Бога і добра святої Церкви і народу". Однак у своїм аскетизмі о. крилошанин не вживає приналежних цій почесті зовнішніх атрибутів.

Другим маловідомим до цього ювілею секретом була його постійна, велика жертвенність на різні українські релігійно-громадські потреби. Інж. І. Фур вичислив лиш цілі, які одержали допомогу тисячами долярів, і назвав о. крилошанина Грабця „білим круком" між членами його звання. Саме за ці прикмети гурт громадян не забув вшанувати доброчинного священика — патріота у дні його 80-их уродин.

Степан Кікта

Чуткам...

(Закінчення зі стор. 2)

зрозуміти справді патологічного небажання Кремля не лише поінформувати громадян своєї країни про те, що сталося, але й дати міжнародний сиґнал тривоги. Адже чорнобильська трагедія — не внутрішня справа СССР: радіоактивні опади не знають кордонів".

На жаль, традиції приховувати перед своїм народом правду, успадковані ще зі сталінських часів, настільки сильні, що нове совєтське керівництво, хоч і розуміє шкідливість такого замовчування, не може позбутися їх.

„Правда" недавно повчала, що „місцева преса, радіо, телевізія повинні запрошувати до своєї праці спеціялістів, які давали б кваліфіковані консультації про те, як маються справи в тому чи іншому районі, що знаходиться поблизу Чорнобильської нуклеарної електростанції. Адже від праці засобів масової інформації в багатьох випадках залежить вирішення проблем всіх тих, кого заторкнуло нещастя на Чорнобильській станції".

Сказано прекрасно, але чи не ліпше було б, якби „Правда" першою дала таку „кваліфіковану консультацію" і розповіла всю правду про трагедію Чорнобиля. Тоді, можливо, і місцева преса наслідувала б її приклад. Це принесло б лише користь, бо ніхто б тоді не переповідав вісток, почутих на автобусній зупинці.

Про заможних...

(Закінчення зі стор. 2)

лася (одні твердять, що через серйозний спір відносно високого федерального дефіциту і слабі доходи-зиски корпорацій, інші, що це нормальний хвилевий спад через гарячкову продаж уділів, щоби заробити гроші). Вартість доляра у відношенні до закордонної валюти далі паде, торговельний баланс теж далі дефіцитний. Головною проблемою є федеральний дефіцит країни, який в 1991 році повинен бути збалансований. Треба надіятися, що економіка далі зростатиме до кінця року 3.5 до 4 відс. річно коштом дальшої знижки цін на нафтові продукти, зменшення відсоткової стопи, пожвавлення в домобудівництві й інших економічних показників.

Виглядає, що президент Америки Р. Реґен ввійде до історії американських президентів, як найбільше популярний і господарний після Другої світової війни Президент країни. За п'ять і півроку його урядування країна економічно виросла і оптимістично глядить в майбутність. Він видав поверх один трильйон дол. на зброєння, щоб надробити роки детанту, в часі якого Захід спав, а СССР зброївся. Сьогодні престиж Америки високий і він захитатися не може, бо нині ЗСА — велика мілітарна і економічна потуга в усьому світі.

Внукові...

(Закінчення зі стор. 2)

міжкрайовими пластовими зустрічами.

Багато змінилося від того часу, як колишні пластуни, сьогодні вже зрілі громадяни, помандрували світами.

Деякі пластові виховники відійшли від нас на Вічну Ватру. Та так само, як завжди, палатимуть новацькі вогники, а коло новачок і новаків, немов зачаровані, будуть глядіти як іскри ватри летять високо, немов до зір.

Як погасне пластовий вогник і до сну приклоняться малі голівки, сріблолиций місяць буде їх сторожити і світити так ясно, як колись.

Коли проминуть роки і ти навчишся обережно і бистро проминати „зрадливі яри" в житті, як станеш із старшого пластуна сеніором, прочитай собі тих кілька слів. Невідомо, що буде за двадцять, тридцять, чи сорок років. Чи буде таборувати новацтво на Іст Четемі, чи може у рідних Карпатах? Чи побачуть сьогоднішні новаки як запалають пластові ватри на рідній обновленій землі?

Та я певний одного. Що тебе не зустріло б у житті, у глибині твоєї душі бренітиме пластова пісня, і

„той шум лісів,
то соняшне тепло
Ходитиме повіки за тобою
Куди б тебе життя не занесло".

Українська Видавнича Спілка в Чикаґо

повідомляє Українську Громаду, Приятелів і Знайомих, що в суботу, дня 19-го липня 1986 р. відійшов від нас у Вічність

бл. п.

ІВАН ПЕТРУЧОК

уроджений 28-го вересня 1920 р. на Волині, член ОУН, ОДВУ і УНСоюзу, бувший вояк Волинського Леґіону, довголітній друкар-лінотипіст журнала „Самостійна Україна".

ПАНАХИДА у вівторок, 22-го липня 1986 р. о 7-ій год. в каплиці Музика і Син.

ПОХОРОН в середу, 23-го липня 1986 р. на цвинтарі парохії св. Андрія Первозванного в Едісон, Иллиной.

ДИРЕКЦІЯ СПІЛКИ

З великим жалем повідомляємо Українську Громаду, що в середу, 9-го липня 1986 р. відійшов у Вічність визначний український громадянин — ЧЛЕН ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ І ГОЛОВА КОМІСІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

СВ. П.

Сенатор ПАВЛО ЮЗИК

ПОХОРОНИ відбулися в понеділок, 14-го липня, 1986 р. в Оттаві, Канада.

Горем опечаленій Дружині і Родині Покійного складаємо вислови глибокого співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПРЕЗИДІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

В десятиліття священства вшанували о. Романа Мірчука

Філядельфія (АММР) — 10-го липня ц. р. минуло 10 років від часу, коли Роман Мірчук прийняв єрейські свячення від Владики Лостена. Цю радісну подію відзначили 22-го червня в парафії Христа Царя у Філядельфії, де виростав і був вірним парафіянином о. Ювілят. Під церковним патронатом Марійської дружини цієї парафії при допомозі членів Осередку СУМ у Філядельфії, влаштовано цю імпрезу, яка, поза відзначенням 10-літнього ювілею священства, дала перегляд багатої праці о. Романа в Христовому винограднику і на народній ниві, зокрема серед молоді.

Ювілейна парада почалась молебнем до Серця Ісусового у храмі Христа Царя, який спільно служили о. митрат д-р Іван Біланич, о. митр. Зенон Злочівський, о. шамбелян Тома Бариляк і о. Ювілят Роман, при участі численної громади вірних, які своїм співом завершували урочистість відправи. Отець д-р Біланич сказав кілька теплих слів про о. Ювілята. Молебень записав на тасьмі керівник радіопрограми УВФ Роман Метанчук.

Після Молебня всі перейшли до малої церковної залі, де на них чекала перекуска. За той час в горішній залі приготовано все до бенкету і до мистецької програми. Тостмайстром на бенкеті був друг о. Романа Лев Іваськів. Обідом зайнялась голова Марійської дружини Анастазія Сагата. Їй допомагали членки дружини і парафіянки й молоді сумівки. Все зробили безкоштовно. Чистий дохід призначено на дар любови від парафії для о. Ювілята Романа, який передав його на розмалювання церкви Христа Царя.

Коли всі засіли за столи, Лев Іваськів просив о. митрата Біланича провести молитву й благословити трапезу. Потім привітав присутніх на бенкеті оо. парохів наших парафій на терені Філядельфії, Сестер під проводом президентки Менор Джуніор каледжу Сестри Кекилії, голів і представників організацій, родину о. Романа, виконавців мистецької програми і всіх гостей, зокрема численну молодь.

За головним столом засіли: о. митрат Зенон Злочовський, о. д-р митрат Іван Біланич, головний бесідник на бенкеті о. Маріян Процик, о. крилошанин Михайло Пиріг, о. шамбелян Тома Бариляк, віцепрезидент СУК „Провидіння" і президент ЗУАДКу д-р Олександер Білик, від Товариства кол. вояків УПА Михайло Ковальчин та голова оселедку СУМ Іван Яворський і сам о. Ювілят. На залі були Сестри з Факс Чейсу — Кекилія, Теодозія, Єремія і Марія, та ряд представників організацій: д-р Іван Скальчук від УККА, Люба Сілецька від ОЖ ОЧСУ, Анастазія Сагата від Марійської дружини, Мирослав Рудий від щоденника „Америка", Петро Длябога, диригент церковного хору, та двісті інших дорогих гостей.

Сказавши коротке, щире привітальне слово, Лев Іваськів з великою радістю підняв тост „Шановному й дорогому Всечеснішому о. ювілятові" Романові Мірчукові. Всі присутні заспівали „Многая літа", а після того духовний опікун філії УКУ у Філядельфії о. Маріян Процик сказав головну промову, в якій насвітлив життєпис о. Романа, а зокрема його працю як священика, патріота і відданого виховника молоді СУМу.

Усний привіт о. Ювілятові зложив д-р О. Білик від ГУСУК „Провидіння" та Марія Касіян від Марійської дружини Зарваницької Матері Божої, яка прочитала вірш Анни Максимович-Подолянки, написаний і присвячений о. Романові з нагоди його свячень.

З увагою всі слухали о. Романа. Він дякував за милу несподіванку у вигляді його ювілейного торжества. Дякував о. митратові Біланичу за слова признання й похвали, на думку о. Романа „перебільшені", а в нашому переконанні заслужені. Подякував о. М. Процикові за промову. Отець Роман сказав, що він завжди радіє, коли буває в парафії Христа Царя, бо з нею в'яжуть його спогади з дитячого і юного життя, тут він виростав і тут прийняв постанову вступити на священичий шлях, а цю постанову завдячує у великій мірі тодішньому парохові о. митратові Василеві Головінському.

Потім читали письмові привіти від Владики Василя Лостена, з рук якого о. Роман прийняв єрейські свячення; від о. шамбеляна Мирослава Харини, в парафії якого о. Роман був сотрудником; від о. протоігумена Андрія Партикевича, вірного приятеля Ювілята відколи о. Роман був його виховником на сумівському таборі; від вуйка й тети, Бориса й Мирослава Паладіїв з Ґлен Спею, та від Зої Маркович.

Подяку від родини зложила мати о. Романа Анізія отцям за участь у Молебні на бенкеті, представникам організацій, виконавцям мистецької програми, дорослим і малим, за виконання їх точок, Марійській дружині і всім, що своєю працею причинились до успіху цього ювілею, сумівській молоді і всім гостям, що привітали о. Ювілята з нагоди 10-літнього священства.

Окремі рядки належать виконавцям мистецької програми. На відзначення заслуговує скрипкове сольо Христі Рудий, концертмайстра оркестри публічних шкіл міста Філядельфії й визначної учениці УМІ кляси А. Жилавої, при фортепіяні була її сестра Леся, голова філядельфійського відділу УМІ. Христя грала „Ґавот" Рамо і „Синій Дунай" Йогана Штравса.

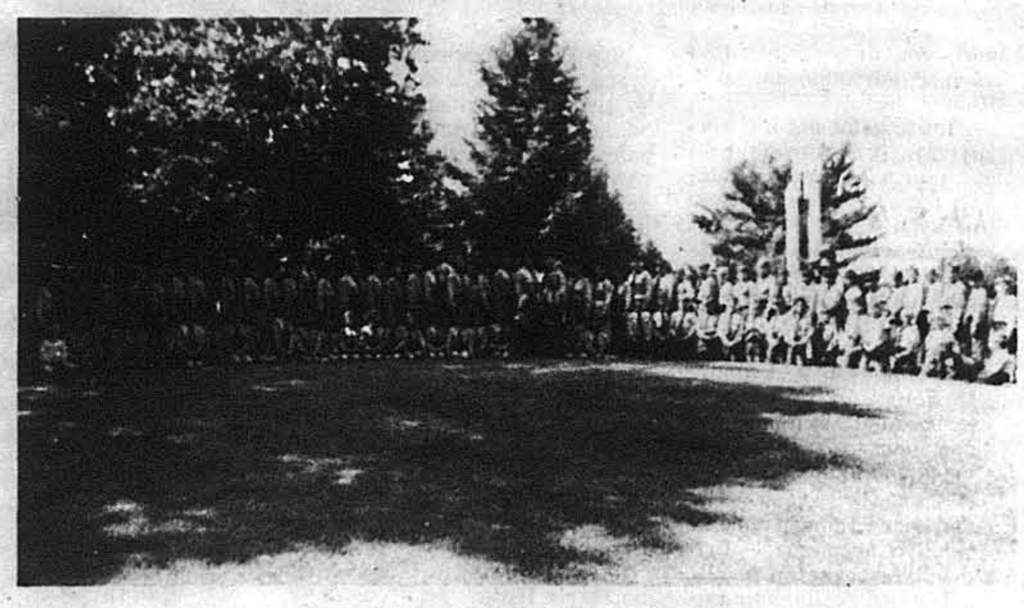
Добре виконав танок „Верховина" молоденький сумівець Степан Солтис з танцювальної групи СУМ Галі Козак-Левицької.

Виступали теж юні учні Зої Маркович — сольоспів Валерії Катрук („У горах Карпатах"), фортепіяновий дует на чотири руки Адріяна і Юрія Леськових („Коломийка" — Бойка), сольоспів Діяни Трицецької („Ой, зацвіли фіялочки" — веснянка муз. Ф. Колесси).

У програму включився силою свого батьківського становища д-р Петро Мірчук, який цим разом виявився не абияким оповідачем жартівливих історій.

Ювілей о. Романа Мірчука був імпрезою великої християнської родини, яка прийшла вшанувати священика, того, хто віддає свій труд і своє життя на славу Бога і на навчання своїх мирян. Було видно, що ніхто не прийшов на ювілейне торжество „з примусу"; прийшли всі, що люблять о. Романа як представника священиків — отців, яким постійно стоїть перед очима Пресвята Тройця, Мати Божа і обездолена, але непокорена Україна.

Табори на оселі СУМ в Елленвиллі

Сумівці і „сумената" під час таборування.

Вже від багатьох літ Спілка Української Молоді провадить літні табори для своїх членів. Останніми роками ці табори стали дуже популярними, і можна запримітити, що велике число таборовиків це вже є друге покоління, батьки яких теж виховувалися на сумівських оселях. Цього року в липні на оселі СУМ в Елленвиллі, Н. Й., бере участь майже 200 юнаків та юначок в трьох різних таборах.

Перший табір є виховно-відпочинковий для молодшого юнацтва. Цей тритижневий табір кожного року зростає, бо він своєю програмою найбільше відповідає потребам молодших дітей. Учасники табору беруть організовану участь в апелях, гутірках, співанню, плаванню, прогулянках, грах і т.п. Найбільш улюбленою імпрезою є традиційне відзначування свята Івана Купала, включно з ватрою та пусканням вінків на річці. Табором керує команда під проводом Ярослава Федорійчука та головної виховниці Люби Ґенсьор-Садницької. Табір носить назву „Червона Калина" та є присвячений українським збройним силам.

Другий табір є під шатрами для старшого юнацтва. Цей табір вперше відбувся минулого року з дуже добрим успіхом і тому його рішено повторити. Учасники вчаться давати собі раду серед природи, живучи під шатрами в лісі. Табір носить назву „Леґенда Карпат". Складом команди керує Іван Лещук, а виховницями є Таня Рожка та Оля Король.

Третій табір є виключно для чотири-пятьлітніх „суменят". Вже кілька років помічається приплив цих найменших сумівців, для яких треба окремої програми на таборі. Тому рішено відбути перший такий табір для „суменят" цього року. Комендантхою табору є виховниця Ірина Гошовська. За медичну опіку на оселі відповідає досвідчена медсестра Марія Іваськів.

На оселі відбудуться ще два табори цього літа: спортовий і вишкільний, де фахові викладачі приготовляють майбутніх сумівських впорядників та виховників.

Варто відмітити, що на всіх таборах майже всі члени команди — це молоді сумівці, які самі відбували сумівські табори, а тепер вони наступне покоління.

Далеко від шуму та гамору великих міст, серед чудової гірської природи сумівська молодь має нагоду гарно провести вакації та відновити давні знайомства, а найважливіше — учасники таборів скріплюють свого українського духа, щоб вирости на корисних членів українського народу.

Л. Іваськів

Появилися документи сотні УПА „Бурлаки"

Весною цього року вийшов друком 13 том „Літопису УПА" під назвою „Денники відділу 'Бурлаки' (Володимира Щигельського), 'Ударники' 4, 94а".

Цей том є першою книгою циклу „Перемищина — перемиський курінь УПА". Отже він започатковує історію відомого на Заході перемиського куреня УПА, який відбув рейд в Західню Европу в 1947 році. В склад куреня входили чотири сотні УПА на чолі з такими сотенними: Михайло Дуда („Громенко"), Володимир Щигельський („Бурлака"), Ярослав Коцьолок („Крилач") і Григорій Янівський („Ластівка"). Курінним був Петро Миколенко („Байда"), а до штабу куреня входили ще пвх. „Вадим", капелян о. „Кадило", лікар „Шувар" і інтендент „Чумак".

До цього тому входять такі матеріяли: офіційна хроніка, або щоденник сотні „Ударники" 4 під командою В. Щигельського („Бурлаки", яку провадив бунчужний сотні „Буркун"; Денник про дальший рейд через Чехо-Словаччину групи „Буркуна" після розчленування відділу; епілог лікаря Богдана Гука („Скали") про німецьку тюрму за перехід кордону; документи сотні В. Щигельського — 35 позицій, що включають біля 60 різних документів. Книга має розділ ілюстрацій з численними фотографіями, показник імен та географічних назв, вступну статтю пера Є. Штендери й інші додатки.

Офіційна хроніка починається 1-го жовтня 1946 року і закінчується розлученням відділу на території Чехо-Словаччини в серпні 1947 року. Бунчужний „Буркун" дуже солідно зареєстровував події кожного дня, навіть у найтяжчі дні дій відділу. Найтяжчими були часи т. зв. Акції „Вісла", коли в квітні 1947 року уряд Польщі кинув проти перемиського куреня УПА чотири польські комуністичні дувізії разом з різними технічними й допоміжними з'єднаннями. В кінці травня сотні перемиського курення дістали наказ ГК УПА вирушати в рейд у Західню Европу. Хоружний В. Щигельський був назначений курінним над трьома сотнями — його, Я. Коцьолка („Крилача") і Г. Янківського („Ластівки"). Проте поки курінь вирушив у рейд, у перших днях червня загинув сотенний Г. Янківський, а сотні В. Щигельського і Я. Коцьолка попали в кліщі польських дивізій і вирвалися з них на територію Чехо-Словаччини щойно 22-го червня 1947 року. Був це найтяжчий час у житті відділу — всі вояки опухли з голоду, падали від знесилення й виснаження. Прикрими були також словацькі гори, в яких армія Чехо-Словаччини замкнула в котел відділ В. Щигельського („Бурлаки"). Тоді В. Щигельський поділив відділ на малі групи, які мали самостійно пробиватися в Західню Европу. Власне хроніка оповідає про всі ці події, а опісля є в ній теж точні дані, як В. Щигельський попав у чеський полон. Хроніка дальшого маршу на захід групи „Буркуна" подібна, мабуть, до рейду на Захід десятків інших малих груп УПА в 1947-1949 роках.

Дуже важливими будуть для дослідника УПА опубліковані в цьому томі документи сотні. Між ними є меморандум усних інструкцій про діловодство у відділах УПА зі зразками, як виготовляти різні документи, з пляном місячних звітів.

У томі є різноманітна документація сотні, хоч багато з неї є неначе лише зразками, як дане діловодство було ведене. Наприклад, з господарського діловодства є лише касова книга сотні за три місяці, січень-квітень 1947 року, касовий звіт, документ про перевірку фінансів сотні і ще кілька менш важливих документів. Зате дуже обширно подані персональні справи відділу. Серед документів біля десять повних місячних списків усіх вояків, найраніший з 5-го липня 1946 року, останній з часу розчленовань відділу в серпні 1947 року. Різні списки дуже докладні. Список озброєння відділу подає зразок і номер зброї кожного вояка та скільки в кожного вояка амуниції і гранат.

Господарські списки подають, коли даний вояк отримав одяг, білизну, золівки до чобіт і всякі інші речі постачання. Хоча вся ця документація засягом справ та часу неповна, проте вона дає доволі всесторонній і повний образ про організацію та життя сотні УПА під командою В. Щигельського, а за аналогією — теж інших повстанських відділів.

Книга має 380 сторінок, ціна 15 дол. Адреса видавництва „Літопис УПА": Litopys U.P.A., P.O. Box 97, Station „C", Toronto, Ont., M6J 3M7, Canada.

Новий том українського літопису в Канаді

З послідовністю й витривалістю, яка характеризує справжніх науковців, опрацьовує Ольга Войценко свій „Літопис українського життя в Канаді", започаткований, як відомо, в Вінніпеґу в 1961 році у В-ві „Тризуб".

Саме з нагоди 25-річчя її праці, 1961-86, появився на книгарських полицях сьомий том цього „Літопису", виданий (як і попередній шостий) стараннями й коштом Канадського Інституту Українських Студій (КІУС) у Едмонтоні. Гарний чіткий друк, фахове типографічне оформлення, показники — особовий і предметний, врешті тверда оправа й зручний формат — все це каже привітати це нове видання й побажати, щоб воно найшло своє місце там, де йому слід — в університетських і публічних бібліотеках, наукових установах, а то й на полицях учених, дослідників українського минулого в Канаді.

Сьомий том „Літопису" охоплює шістдесяті роки нашого сторіччя. Коли йде про Канаду, то це були роки, як зазначено в підназголовку книги, „завершення консолідаційних процесів і змагання за конституційне визнання" української меншини в Канаді.

Передмова характеризує це останнє на стор. IX так: „Праця Королівської комісії двомовности й двокультурности спонукала українську громаду робити нові заходи, щоб зберегти свою мову й культуру, а це стало побудником до зусиль, щоб багатокультурність стала політикою канадського федерального уряду. Все ж таки відкинено рекомендацію українського члена комісії, щоб конституційно визнати права „інших груп" (1967)".

Це правда, що комісія відкинула рекомендації проф. Ярослава Рудницького в справі обласних („реґіональних") мов, у тому й української, але він не здався й проти волі всіх інших комісарів подав свій меншинний звіт у цій справі, що його хоч-не-хоч мусіли надрукувати в першому конституційному томі Рапорту Б-Б в 1967 році. Дальша доля цієї справи належить уже до 1970-их років і, треба думати, знайде свою документацію у восьмому томі „Літопису" за роки 1970-79. Тому добре, що авторка його відмітила цю справу в підназголовку своєї праці й у тексті на кількох сторінках відзначила її подробиці так, як це було опрелюднено в „Українському Голосі" в цих роках.

З усіх томів „Літопису" цей сьомий — найобширніший, бо має сотню сторінок більше як попередні томи. Можна різно пояснювати цей „переріст" матеріялу в новому виданні.

Все ж до уваги треба брати розмах і різнородність подій українського життя 1960-их років. Тут і розбудова Комітету Українців Канади українсько-канадськими профісіоналістами й підприємцями, тут перший Світовий Конгрес Вільних Українців, тут роковини Т. Шевченка в 1961 й 1964 роках, тут 75-річчя приїзду перших українських поселенців до Канади, тут врешті оснування Фундації ім. Т. Шевченка, а з загально-канадських справ: Королівська Б-Б комісія та сторіччя канадської федерації. Все це відбилося широким відгомоном й відмічення їхні є в українській пресі, а зокрема в „Українському Голосі", зайняло багато місця. Не диво, що й сьомий том „Літопису" розрісся до найобширнішої книги в цілій серії. В цьому й його велика документаційна вартість.

Я. Р-ий